

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 724

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

297

HERMENEUTICI.

298

inutilem etiam operam in confe-
rendis PP. locis aliquando praefare possit.

Codicem ambiunt Literae Ar-
nesti I. Archiepiscopi Pragensis
ad Abbatem et Conventum O. S.
B. in Wilemon Dioceſ. Prag. in
membrana scriptae, pro Petro de
Zatz beneficio donando, quibus
insertae sunt aliae Innocentii VI.
datae Avenione Pontificatus Anno
primo, i. e. 1353.

CX. VII B. 22.

¹²² Codex membraneus lat. Sec.
X. Folior. 286. f. forma pene
quadrata per duas columnas ele-
ganter scriptus, rubricis distinc-
tus et optimae notae continet
Christiani Druthmari ob scientiam
et πολυγλωττιᾱ dicti Grammatici
Aquitani, Monachi Corbejensis
O. S. B. Scriptoris, ut mox pa-
tebit, Sec. IX. *Opera residua*, et
primo quidem *Commentaria* ege-
gia, sensuque potissimum litera-
li inhaerentia in *Evangelium Mat-
thaei*. Edita sunt illa primum ope-
solertissimi *Jac. Wimpelingii*,
praefixis *Leonis X. Insignibus*,
Argentorati per Job. Grüningerum

1514. f. restituta per Menrad.
Moltherum, qui, ut docet Prae-
fatio, praecedentem Editionem
ignorabat, ex Bibl. D. Andreeae
Vormatiensi, *Haganoae* typis Job.
Secerii 1530. 8. Quo loco peccat
Historia Lit. Galliae T. V. p. 89.
ex Secerio editorem, ex Molthe-
ro typographum faciendo. Tan-
dem in PP. *Bibliothecas* transvie-
re, neque est, quod *Historia* paulo
ante citata queratur, neglec-
tam esse lectionem, quam *Sixtus*
Senensis in vetustissimo Codice
Bibl. O. Minor. Lugduni invene-
rat; habetur enim haec lectio in
margine T. XV. *Bibl. PP.* edit.
Lugdunens. p. 165. ubi *Druth-
marus* ad C. Matth. 26. histo-
riam institutionis S. Coenae ex-
ponit, qui, cum a quibusdam,
teste *Fabricio Bibl. med. et inf.
Lat. v. Christianus*, et *Hist. lit.
supracit.* insimulatus fuerit a sensu
Catholicae Ecclesiae in explican-
do hoc mysterio defletere, aliique
alios de Exemplarium cor-
ruptione criminarentur, opera
premium videtur, *Codicem nostrum*
eo in loco cum *Moltheri* editio-
ne et *Bibl. PP.* contendere.

*Noſter.**Molth.**Bibl. PP.*

Et post. et quem de
sancta Maria ad-
sumpsit.

Et potentiam ueraci-
ter inesse monstra-
uit.

Semper hoc in figu-
ram facerent.

Et post, et ei quem
de sancta &c.

Et potentiam veraci-
tatis &c.

In figura.

Et post, quem de
sancta &c.

Et potentiam ueraci-
ter &c.

In figura.

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 724

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

299

C O D I C E S

300

Quod pro eis acturus erat, non obliuiscerentur.

Hoc est corpus meum,
id est in Sacramen-
tq.

Ad confortandam et recreandam nostram fragilitatem.
recte in hec duo mi-
nisterium sui sacra-
menti confirmare
placuit.

Transferens spiritualiter *corpus in pa-*
nem, unum in san-

guinem

Cum venirent ebrii ad

communicandum.

Quod — et hujus ca-

ritatis non oblivisc.

Idem.

Recte hæc duo in my-

sterium

Idem.

Idem.

Quod pro eis acturus erat, non obli-

visc.

Idem. sed *Sixt. Se-*
nens. in marg. Hoc est corpus meum,
hoc est, vere in
Sacramento subsi-
stens.

Ad confirmandam et recreandam nostram infirmitatem recte per hæc duo ministerium &c.

Idem. sed *Sixt. Sen.*
in marg. *Panem in*
corpus et &c.

Cum venirent *He-*
braei &c.

Atque his Lectorum judicio expositis ad Codicem demum ipsum describendum adgrediamur. Exordit is ab Epistola nuncupatoria: *Uenerabilibus in Christo patribus.* in coenobiis sancti petri principis apostolorum cognominibus stabula et malmundario (Molth. Stabulensis et Malmondiensis Bibl. PP. Stabulariis tantum) deo militantibus et ad felicia tendentibus uester fidelis famulus Christianus indignus sacerdos &c. Quia uerba sonando transeunt. et transeundo deficiunt. necesse est alligari literis uerba &c. Epistolam excipit Index hac rubrica: *Incipiunt Capitula de Euangelio secundum Matheum.* Sunt autem nobis LXXIV. Molthero tantum LXVII. Ad cal-

cem rufus minio: *Explicit Capitula. Incipit Euangelium secundum Matheum.* Atque hinc opus sic progreditur: *Hunc titulum non fecit euangeliſta. sed interpres qui ipsum interpretatus est &c.* finitque cum Bibl. PP. ut absque macula et ruga occurrat in die iudicii, quod annuere dignetur, qui pro ea effudit sanguinem suum dominus noster ibesu christus. qui uiuit in secula seculorum. Amen. *Explicit Commentum Christiani.* Moltheri editio, et melius quidem, sex pene columnis nostris brevior in haec verba definit: alteram quam pollicebatur, id est, diuinitatis. Vix enim persuadear, adsutum post haec verba pannum de disputatione Episcoporum cum Eu-

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 724

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

301

HERMENEUTICI.

302

Eutyche Druthmari esse sobrii et verborum parci scriptoris.

II. fol. 277. Sequitur *Cento* ex Expositionibus *Druthmari in Lucam* confarcinatus. Scripsisse autem *Druthmarum* in hunc quoque Evangelistam ex verbis illis *Epistolae ante Matthaeum* desummi potest: *In Luca quoque audio post sanctum ambrosium eundem Bedam manum misisse, sed non potui inuenire adbuc in toto eius expositionem, nisi quasdam eius homelias. Si uero nec inuenero, et uestrum omnium cohortatio adfuerit, et in hoc quoque laborare temptabo.* Incipit nobis *αλεφαλως*: *Lucas ipse consurgens causa scribendi euang. ne pseudo euangelistis esset facultas predicandi falsa &c.* Finit: *Maria iacobi. soror sancte marie.*

III. fol. 283. p. 2. Succedit alter *Cento in Johannem*, in quem pariter commentatum fuisse *Druthmarum* ex eadem Epistola liquet, in qua ait: *Si ergo uidero quod vobis hoc primum factum placeat. ad euangelium iohannis manum mittam.* Incipit vero: *Secundum iohannem. Gratiam pro gratia. id est primo fidem. deinde remissionem peccatorum. et uitam æternam &c.* et finit: *Mons tabor XXX stadiis sublimatur. super latutus XXIII stadiis Exp.* Uterque hic cento admodum confusus et imperfectus est, legiturque in *Bibl. PP. l. cit.* non autem in editione *Moltheri*.

Ceterum Autorem nostrum supra Seculo IX. cum aliis adscripsumus contra *Fabricium*, qui *Ano-*

nymum Mellicensem a Cl. Bern. Pezio ad calcem *Bibliothecae Benedict. Mauriana* 1716. Aug. editum, et a se in *Bibliothecam suam Ecclesiast.* p. 141. cooptatum fecutus, *Druthmarum Seculo XI.* adsignavit. *Anonymous* ille rem non satis compertam fibi habuisse videtur; *Druthmarum* enim. c. 102. binominem facit *Guidmundum* et *Christianum*, et postquam jam c. 90. de *christiano Pontifice (Aversae) Apolorum* egisset, rurus c. 102. ad eum reddit, aitque monachum in Monasterio *Stabulaus*, dum Abbas constituendus esset, aufugisse, repertumque tandem sub *Gregorio VII. Ecclesiae Aversanae praefectum* fuisse, scripsisseque fratribus supradicti Monasterii explanationem egregiam super *Matthaeum*. Utut verum sit, quod de *Guitmundi* fuga, in qua *Christiani* nomen adsumvit, narrat, nunquam ille Monachus *Stabulensis* fuit, nec a *Gregorio VII.* sed ab *Urbano* demum II. *Aversanus* Praesul renuntiatus est. Commentarium praeterea nostrum nullus scripsit *Episcopus*; non enim diceret *Episcopus*: *quia perspexi inuenibus nostris post expositum bis textum Euangelii Matthaei obliuioni haberet*: non diceret *Episcopus Aversae* degens *Cœnobitis Stabulensis*: *Supra omnes homines uestra mibi gravior est societas*, ut in *Praef. Operis nostri* legitur. Locus demum ad illa *Matth. verba c. XXIV. v. 14.* *Et tunc veniet Consummatio*, plane evincit *Druthmarum Sec. IX.* scripsisse. Ita ille: *Nescimus jam gen-*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 724

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

303

C O D I C E S

304

gentem sub cælo. in qua christiani non habeantur. Nam et in goc et in magoc. quæ sunt gentes buno- rum. quæ ab eis gazari (Chazari) uocantur. iam una gens quæ fortior erat ex his. quas alexander condu- xerat. circumcisæ est. et omnem iudaismum (turcismum?) obseruat. Bulgarii quoque qui et ipsi ex ip- sis VII. gentibus sunt. cottidie baptizantur. Atqui Bulgarorum ad Sacra christiana conversionem Scriptores magno consensu ad Se- culum IX. inclinans reponunt. Ad- do locum de agro figuli Matth. c. XXVII. v. 7. Ad quem sic no- ster: Modo idem ipse locus hospi- tale dicitur francorum. ubi tempo- re karoli (M.) uillas habuit, con- cedente illo rege (Aarone Raschi- dio) pro amore Karoli. Modo so- lummodo de elemosina christiano- rum uiuunt et ipsi monachi et ad- uentantes. Qui locus satis indi- cat, non adeo multum temporis inter Caroli M. mortem et haec scripta effluxisse.

CXI. VIII. B. 7

¹⁰⁷ Codex membraneus lat. Sec. XII. Folior. 188. f. luculente scriptus et rubricis distinctus, optimaque notae continet vasta *Commentaria in Evangelium S. Matthei*, quae in tergo thecae inscribuntur *Remigio Monacho Antiodorensis Coenobii O. S. B.* Au- tori plurium Operum exegetico- rum in Scripturam Sec. IX. cui ejusmodi *Commentaria post Tri- themium, Sixtumque Senens. tri- buunt Arn. Wion in Ligno vit.*

P. I. L. 2. qui Exemplar ms. *Vene- tiis* in *Bibl. S. Georgii, Majoris, Bern. Pezius* in *Dissert. Isagog. ad Thes. Anecd. qui simile in Bibl. Electoris Monacensi vi- dit, J. I. Frisius*, qui in *Bibl. Gesneri* ad nostrum hunc Codicem adpellat. Verum, si Com- mentaria ista *Remigio* tributa, ut *Wion, Pezius, et nuper Ang. M. Bandinius T. I. Catal. Bibl. Laur. col. 632.* testatus est, *Pro- logum* sic ordiuntur: *Admonendi sumus, ut spiritale opus spiritali intentione aggrediamur &c.* si que Opus ipsum teste *Bandinio* ita in- cipit: *Initium est inchoatio, vel alicujus rei principium, quasi pri- mum caput &c. necesse est, ut aut illorum Codices, aut noster alium sibi autorem querant, quam Remigium. Noster enim Co- dex post Lemmata Capitum lite- ra quadrata rubra sic Prologum auspicatur: In Nomine. Altipo- tentis. Dei et Domini. Nostri Jhesu Christi. Incipit Tra&gatus. In Evangelium. Mathei Evangelisti. Disertissimo. ac Luculentissi- mo. Digestus. Sermone. De Eo quid sit Evangelium et de Nomi- nibus IIII. Evangelistarum qui Evangelium scriperunt. Cap. I. Domini Nostri Jhesu Christi Doc- trinam. quam in eius nomine le&du- ri sumus. grece evangelium latine bonum nuntium dicitur &c. Opus vero ipsum fol. 7. sic: Liber Ge- nerationis Jhesu Christi. Preterea si tota series noui testamenti libri nomine accipiatur. in Capite li- bri scriptum est de domino &c. Praeterea Bandinio Capita nume- rantur*